

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35. Székely-nomád, telefon: 94.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Égész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2 K VIDÉKEN: Égész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K Egyes szám ára vasárnap 10, hét naponta 5 fillér</p>
<p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p> <p>Felélős szerkesztő és lapfajlagosos: D. Tóth Ferenc.</p>		

A magyar néplélek.

Doktor avatás történet nemrégiben Kolozsvárott. Az egyetem rektora, Márki Sándor doktor tartotta az avató beszédet. Ünnepi beszédet fényessé, ragyogóvá, messze sugárzóvá, feledehetlenné teszi a — tartalma. Magyarai István székely vérének, a csomakőrösi hős allisth bucsulevelét idézte hallgatói elé; de idézte a magyar nagyközön-ség elé is.

Üdvözljük kincses Kolozsvár tudomány egyetemét. Üdvözljük a történelmi Árbóz, Törtel, Tetétlen síksága felől. A Királyhágón-tulra az Alföld e részéről, innen Nagykorösről ragyog át szemünkkel a lelkesedés, az öröm tüze, s az elismerés melegsége innen sugároz a tudós rektor fele, amiért hogy éppen most, ép' ezzel az alkalommal' s éppen azt a levelet idézte, melyet a nép egyszerű fia írt... nem; csak monddt tollba halálom ágyán, halála óráján bucsuzó gyánant a feleségéhez; de ami az összes magyarságot illeti.

Itt az Alföldön, hol előbb közönségt be a rügy fakadása, bimbó mozdulása: nagy idők sejtése lobbantja máris pi-

rosra arcunkat s illeti és tölti meg szívünket. Virágzó tavasz, gyümölcsöző nyár pompája, gazdagsága táruul szemünk elé. Magyarai István, a magyar katona bucsúja varázsolja ide a magyar néplelek igaz tükrözésével.

A levél szövege szerint ez:

„Istvánodtól. Az utolsó utra megértém. Isten gy akarta. Nyugodj meg, tarts meg emlékedben és ha majd akkor virágot látsz, jussak eszedbe. Hisz 22 évvel, mint virág törtem le. De egy tudat mindig boldogítat: hazámért haltam meg, s gy sok könnyet ne hullass, mert hős katonát illik emlékedben megtartani, de nem siratni. Hisz emléked lesz a megmenntelt hazá, ahol virág teremés gazdagon buza. A katonát mostan senki ne sirassa! Emlékmeg lesz, jöjj el majd, ha csendes lesz az élet és hazánkban újra virul minden. Egy koszorút elfogadok tőled, hisz Te felled álmodtat és usy haltam meg. Virág lesz belőlem...”

Akik olvasták, akként nyilatkoznak, hogy ez a levél, ez a bucsu köz-

kincse nemzet k s a kincs részévé kellene tenni a nemzet minden líti fiát, gyermekét.

S míg igen avatott és hivatott emberek a megoldás módjait a fővárosi sajtó támogatásával csak keresni kezdték, a kolozsvári egyetem rektora példát mutat máris, a fiatal doktoroknak utaválónak adja az életbe kibocsátva őket. Avató beszédének egy részét idézzük:

„... Vilmos császár azt kívánta, hogy a tanárok buggó kutatását és az előtűkülő ifjúság szorgalmát mindenkör az a löngondolat vezesse, hogy egységes szeretetben forrjanak össze a hazáért. Ez a szeretet az, ami a népet mostan is olyan erőssé és legyőzhetlenné teszi. A népnek egyszerű fia Magyarai István, a csomakőrösi hős, haldoalkása közben a világ valamennyi parainézisénél ékezebben és meghatóbban magyarázta meg nekünk, mi ez a szeretet.”

Az egyetemi példáadás nyomán kerüljön be a bucsu minden iskolás gyerek és tanuló könyvébe is, végezze ott is hivatását, a hazaszeretnek a tanítását a zsengebb koruaknál.

A magyar paraszt. (10)

A Décauville vasut.

A 80-as évek végén, mikor a „szőlőtelepítés” kezdtek pöngelni az alföldi homokján, a nagykorösi urak éppen úgy pipázgattak a „polgári” oszlopos pitvar alatt, amint annak előtte (no meg utána is), hétköznap kevesebben, vasárnap azonban nagyobb számban. Igazi magyaros, kényelmes volt a társalgás menete rendszerint, ha csak Keszeli Pista, vagy Jóska bátyánk közre nem bocsátott valami józúti kiszólást. Senki se szokta erőtlenít magát a beszéddel, mert az összejövetel, a kiülés célja inkább csak az „időzés”, mint sem a „beszélgetés”.

Néha, nagyobb esetek, politikai újságok, országos dolgok idéztek elő bizonyos fokú kavarodást a szóbeszéd terén, de városi ügy nem igen akadt, ami foglalkoztatna volna az elméket, pláne a nyelveket. A Majthényi Bálint rövid ideig való királysága, fényes, ragyogó élete rég letűnt, közel egy évtizedig annak emlékein csüszkedtek a kaszinó urai.

De mégis... Ha „Szarka Csimek” bejött Nyársáptról, mindig hozott valami elvengéséget az oszlopos pitvar alá.

Ott izgett, mozgott éppen „akkor” vasárnapi, csupa elvengés ő és a beszéde. Tüzelte magát, de biz a hallgatóság elég nyugodtan pipázgat körülötte. De van, aki szivarozik is, főleg a fiatalabbak közül valók és a nagyobb urak, a Pestre járók és még az egyik kezdő kaszinói tag is, szintén a kezdők közül.

Egyszerű ember, ruházata nem is egészen úri még, de nem is paraszti más. Magas szabású a mellénye, nyakáig feltűt a sűrű gombos, de már a Hajdi-gombkötő munkája, nem pityke; pantallój visel, de alá csizmát vállal a lábszára még mindig. Keves beszédt ember nagyon. Csak vasárnaponként látni idebent, az egész hetet odakint tölti a „földön” valahol.

És hogy ő kegyelme ide idebent a polgári előtti ül és hallgatja a tanár urat, bizonyít emellett, hogy csakugyan vasárnap délután történt ez, amit éppen leirok.

Arra figyelt ott nemcsak ő, hanem minden egyéb jelenvaló is, hogy teletenni akar, (már mint a Szarka Mihály tekintetes ur.) Szőlőt telepít azt mondja, a nyársápatú tanáján, csakhogy igen bucsú a föld, hát planiroztajta előbb. Harminc holdra tervezi

a telepítést, sok lesz a földmunka nagyon, nem is halasztja sokáig a dolgot, be szezere úgy Décauville vasutat, ezen fogadkozik.

A kaszinó tagjai hallgatják szépen, ellent se mondanak, de nem is helyesleik: a „Miska” dolga az egész. A Décauville vasut azonban mintha csiklandozna egy kicsit a füleket; de a kíváncsiságot nem áru el senki, derogál az ilyesmik. És ez bántja egy kicsit a tüzes, a modern gadát. Tetszeleg magának a telepítés tervével, főleg pedig a vasut gondolatával.

Ujra neki homokdik hát a nagy tervezés, persze nézések más oldalról most már, de a végre oda alkalmaszra újra a Décauville vasutat megint. A közömbösnek mutatkozó hallgatóság figyelmét mintha kezdené megkapni a szó, főleg mikor két, háromsori előhózás után kijelenti, hogy fél az ártól, drága lesz, leg is jobb volna tán, ha egy használat tudna beszerezni. Majd oda toppan az urak elé a kérdéssel.

— Nem tudok valahol egy eladó Décauville vasutat?!

Nagyon néztek a tekintetes urak. Nem tudtak eladót; nem mondták, elég a fejrázás is. De a nagy tervező elérte a célját.

Ám a levél,*) a bucsu teljes szövegének ezenkívül még más hivatása is van: a vizsgáztatás. Avagy nem külön égi zengzetnek tűnik-e föl annak mindenki mondata abban a házában, ahonnan hős magyar katonáknak vonult a hadba?!) Ahol visszatértek még várnak, avagy nem várhatnak már?! Lehet-e hajlék emellegőve az országban ma, ahol annak a bucsunak helye nem volna, rábába foglalva a „tisztaház” falán?!

De hiszünk, hogy a katonalevél, az a Bucsú eljut a külföldre is, el a mi barátainkhoz, ebből ismerik meg valójában a magyar népet, ebből értik meg most már, hogy mi is a magyar és hogy miért tudott ez a faj ezer esztendőn keresztül, állandó háborúskodás közben is kulturált teremteti, fenntartani és fejleszteni.

Magyari István, mint láttuk, a feleségéhez intézte a bucsuját, amely azonban mindnyájúnk szívét élteti.

Szükséges tehát, hogy mindannyiunk, az egész nemzet érdekében keresse föl a mi hős székely vérének korán özvegységre jutott feleségét. A részvét teljes melegevel zárandokoljunk el a hoz az árján maradt másik virágszállhoz!... Hiszünk és elvárjuk, hogy sorsa alakulásában s élte utjainak röge között elér hozzá a nemes magyar szívek sugalmán a derek magyar karok segéte, támasz adása!

Magyari István életrajzát és körülményeinek ismertetését külön cikkben közöljük.

*) Ha a külföld a japán—orosz háború után megcsodálta a japán iskolák oktatóiban a hazafői példaadás tanítását és még nemzetközi kongresszusokon is „legette” a japán lélek és szív „cocoro” pedagógiai hatását, ne keljen nekünk külföldre menni példaadásért, mikor van itt sokkal szebb, sokkal magasabb közelünkben és mi mindennél becsesebb — a miénk.

Imponált a kaszinónak és ezt élvezte. (Ki is ismerne Kőrösön azt a vasutat és ki is tudhatna eladó szecelétet?)

Szarka Mihály bátyáink pedig használnak a kedvező alkalmat: az élvezetet nyújtja, szövögeti tovább. Most meg már azt a kérdést veti föl.

— Hát *árendába* adót nem tudtok-e valami használt féltet valahol?

Néma hallgatás persze. Tetszett Mihály urnak a helyzet, de nem sokáig, mivelhogy kis vártatva megszólal az a fiatal gazda, a szivarozó.

— Tudok én tekintetes urnak.

Nagyot néz a kérdező erre; elkészülve nem volt, szinte zavarban fordul gazd' uram felé — a többi tekintetes urnák reszteltek a nyakukat, derekukat arra felé igazítani.

— Mit? Mit mond barátom? Mára tudna egy bérebeadó Décauville vasutat? (K'áncsián, étesen néz szemébe) És hol kint volna az a vasut, barátom?

— A Csemőben. Nálam, tekintetes urnam!

— Magánál, a Csemőben? Hát mit keresne ott, hogyan került oda?!

— Az enyém a vasut kérem alásnan, vettem. (Beszélte aztán nyugodan, ügyes irrom. Szép világos kék szeméiből csak egy

Egész Németország szerelme a magyar huszárokból!

Egy német egyetemi hallgató az ifjú Collas báró írja, hogy Kelet-porosországból magyar huszárokkal találkozott, följegyezi leírásában, hogy a huszárk fogadtatása mindenütt nagyszabású. Mindenütt Eljen! kiáltások, mindenütt „Hoch Ungarn”! felkiáltások zengnek. Egyebet se igen lehet hallani, mint a „vörös ördögök” élését. A vasuti állomások épületeiről piros-fehér-zöld zászlók lengnek, a magyarokat hallatlanul megbecsülik Németországban. Ki hitte volna ezt még csak rövid idővel ezelőtt is?!

Azzal végzi a levelét, amivel mi a címet kezdjük, hogy egész Németország szerelme a magyar huszárokból.

Jól esik olvasni ezt a magyar szemeknek, örülnek a nagykőrösi szívek ennek, épen úgy mint a más felé lakó magyarok is.

De mindchhez hozzá tehetjük azt, hogy ha örülnék is rajta; de nem meglepő ránk nézve, sőt — elbizakodottság nélkül szólván — még természetesen is tartjuk.

— Meg is indokoljuk, hogy miért. Szövetséges társak vagyunk a hatalmas német nemzettel, a melynek fiavál együtt harcolnak a mi vitézeink. Katonai erényekben gazdag a két szövetséges nemzet: megtehető tehát, ha a magyar huszár a rokonszenv és szeretet forrágata elkajpa a szövetségesek földjén ott messzi fent az Északi tenger hűvösebb égála alatt is.

Ámde emlékezzünk csak egy kicsit vissza a múltba, 50 esztendővel előtti időkre mikor 1864 február elsején az osztrák hadak Schleswig—Holstein háború alkalmával benyomultak Dániába, s megszállották Jutland félszigetét. Ezen a látogatáson bizony magyar huszárk is vettek részt, (osztrák hadsereg katonái voltak akkor még). Az ellenség pedig sohase szokott kedves nyagmást kelteni és jó emlékezetet hagyni magán aztán bármint fegyveremhez tartozik is az!

sugárzott az értelem.) Hogyan került oda? Elmondom.

— Most a „mükiállítás”, (85-ben) fölött létekor, jártam-keltem erre is, arra is, egyszer csak a mésbírtokok pavilonja elé jutottam, ott az erkélyen elhelyezve szép vékony vasuti sineket látok és alkalmas szép kis vasuti kocsiakat, lóri féleket, ezek algha alkalmasok nem lennének — gondolom magamban — a szállítókra.

Amint ezt nézdegelem, egy úri ember szólít meg, aki felgyógyult a pavilonban, nevemen szólít és kérdezi mi járatban vagyok? Akkor ismerem meg én is. Találkozunk már azelőtt régebben. Be is hívott az épület belsejébe, meg is magyarázott mindent. A mésbírtokok gazdasági fölszerelési voltak ott meg, aprós modellekben. De nékem csak oda kifelé járt az eszem a faronkók és ilyen nagyobb tárgyak közt lévő vasuti sineken, kocsiakon. — Ujra megemletem. Mondta is az uti kisérőim, hogy az Décauville vasut, Mezőhegyesen dolgozik. Esős időben hordják rajta a répat, a kovászos fekete agyagos földről ősz derekától a répa fogytáig, akkor mikor agyig jár a kocsi kerék az uton.

Aztán, hogy a Biczó örökösök csemői bírtokát megvettem, nem sajnáltam az utó, lementem Mezőhegyesre körül néztem ott

... És mégis, e sorok írja maga tapasztalta és a Dániában fönt járt magyar emberek egyiránt tanuszkodhatná a féltől, hogy a magyar mennyire rokonszenves a dán nép előtt, s a rokonszenv fölőlézése és a jó emlékezet fenntartását a magyar huszár déli alakjának, tüneményes megjelenésének, magyáros tisztességének köszönhetjük. Ha magyar féltet említett az öreg dán ember: a magyar huszárra gondol és fölcsilálan szemében az öröm és a büszkeség, mert ő látott magyar huszárkat a dánok földjén, — ha a fiatalabb dan emlékezik a magyarról — a magyar huszárra gondol szintén és öröm és csodálkozás színezi, ragyogtatja szavait, mert hallott az öregektől a magyar huszár féltől.

És milyen lehet az öregnek a megemlékezésében az erő és melegség, a melyik a magyar huszár képét és lényegét olyan magyarral és mélységgel tudja a fiatal dan képeletébe be vénsi? Erre a kérdésre a felelet nem lehet más, mint az, hogy az öreg dánus a magyar benyomását magától a magyar huszártól kapta, a magyar huszártól, az Úr Isten első katonájától!

A nagykőrösi zöldség.

Mikor régebben biztatták a kőrösi embereket, hogy termeljenek zöldséget a tanyaikon, rendesen kitértek a biztatás elől. Elhárítolag feleltek.

— Minek természetünk? Nem nekünk való. Nem tudjuk eladni. Kicsivel kezdeni nem érdemes, a sokba me a nyakunkon marad.

És volt a dologban valami.

Mert régebbi időről való ez az elmékedés. A zöldség természetesen ügyében még nagy volt a kavarodás. A víz nélkül, paraszti módra természetesen zöldségnek nem volt a piacon becsülete, litymáltak benne, úri asszonyok, szakácsnék mind a kecskeméti német kertészek vízen hízalt, puffasz-

és megtekinttem azt a bizonyos mezei vasutat, mert csak így ismerem még akkor, a nevét csak aztán tanultam meg.

Megnéztem, gondom, a vasutat, s aztán megvettem magamnak. Eliegyentem vele a bírtokot és 60 holdat betelepítettem zöldségem. A vasutrá hát most ez idő szerint szükséges nincs, átadhatom a tekintetes urnak...!

Feljelhetem a jelenet, amint akárki is elképzelheti.

Boldog emlékö Mihály bátyámat egy kicsit bosszantotta a fordulat, de ügyes, eszes, sőt agyafirt ember volt. Ha bosszantotta is a fordulat, de kivette a hasznát a vasútból.

— Az a vasut a csemői részről „átvándorolt” a nyársapatti részre, elievezte itt Szarka Mihály tanyáján a maga munkáját. Gyönyörű szőlős területek helykedtek el élénkülő szaporaságban, azután az egész környéken. Csak a ceglédi és a nagykőrösi határ e táji részen 5000 hold termékenyen homok hódolt be „annak” a Décauville vasutnak, az volt az uti egyengető arra, hogy az az 5000 hold rossz homok ma 15 millió koronát képviselven nemzeti erőnk vagyoneletárában a régi 150,000 koronás letári értékkel szemben. — Ezt följegyezni illik „arról a Décauville vasutról.” — r.

tolt sárga répáját, gyökerét keresték. A kereskedők, fővárosi és más, vidéki fogyasztók ép úgy nem ismerték a szikár, kevésbé tetszetős, igénytelen kinézetű, de igen *magas belső értékű* kőrösi zöldséget, mint a kőrösi fogyasztók maguk. A termesztők ismerték jól, de kereslet nem indulván meg a cikkeikből, a saját szükségleten felül bizony nem igen pecsmegteltek.

Ezen kívül a saláta és az uborka nagyot iramodott a határban, az érdeklődést, munka erőt, kereskedelmigyelemlét, tökéjét, forgató készséget azok váltották magukhoz, a többi zöldség sorsa hát elsvordat a kőrösi piacra, beforgalomra és külkereskedelmére nézve is.

Nagyot fordult azonban a világ. Sarkaiban rázkódott meg minden, de minden az ég alatt, új helyzetek teremődtek, új irányok nyíltak meg, új viszonyok kínálkoznak felénk.

Új viszonyok közé jutottunk, új alapokkal kell számolnunk.

A gyors mozdulatu külkereskedés békóba van verve, az olasz csizma, mely ezelőtt leghamarabb gázolta ki a földből a korai borsót, a korai burgonyát és zuditotta mindezt a *mi* piacainkra és a *német* konyhákra is, az idén tavaszon nem fogja a termelő és forgalomba hozó hatalmát érvényesíteni tudni.

Hazánk délvidéke, amelyik a legújabb időkben az olasszal versenyzésbe lépett és tiszteletre méltóan állta meg helyét — zöldségtermesztési mozgását a háborús viszonyok zibbasztják időnre meg.

Katonaságunk ételmezése, hadi kórházaink szükséglete, városi és egyéb népességeink napi igényei óriási készletek kelendőségét biztosítja.

Nagykőrösiek, városiak, tanyaiak, gazdák, kereskedők! Legyünk résen! Gondolkozzunk — de ne túlságos hosszasan, és a mi fő: cselekedjünk!

Talantum a termelésre nézve nem hiányzik a kőrösi embernél, az utmutatóshoz könnyen igazodik. A munkát nem sajnálja, ha megfelelő hasznót érzi ki utána. Földünk van jó, kereskedelmi hírnevünk emelkedőben.

Munka erők megcsappant az igaz, erős férfiarokban érzékeny a hiány, de a zöldség termesztés körül az asszony és leánykéz az igazi szörmotévvé és ez rendelkezésre is áll a szükséges mérvben.

Saláta termésünk legtöbb helyen panaszra ad okot: az uborkatermesztésre nézve még mindig nem mertek határozni az emberek, főleg pedig az asszonyok, mert fének, hogy nem lesz majd kivétel...

Mi következik mindebből?

Az, hogy neki kell fogni a kishitűek bátoritásának, főleg azonban magának — amire az Isten a kőrösi határt voltaképpen teremtette is — a zöldség termesztésnek. Korai burgonya, borsó, káposztafélék alkalmas helyen, és karfiol, dinnye, uborka, sárgarépa, gyökér mind a nagy forgalmak cikkei, némelyik hosszabb utra, mások rövidebbre való; de az ország minden részébe eltalálnak.

A gazdák a termesztésre buzdítják a lakosságot, kereskedőink elfogadják találni nemcsak a biztatás hangját, hanem a bátorítás módját is arra, hogy ne féljen a kőrösi gazda a zöldségtermesztéstől, nem tud előállítani annyit, amennyit az országos szükséglet föl nem szivna az idén, és amennyit a külforgalom is magához ne ragadna nagy készséggel, amint rá jön majd az izére — a nagykőrösi zöldség izére, amely — meg merjük jósolni, — hogy világhíri lesz, amint belőle elegendő lesz.

Ez a kérdés, horderéjénél fogva a magán érdekek föl emelkedik magasan. Ez nem a termesztő gazdának az ügye, nem a gazdatársadalomé, nem a kőrösi fogyasztóé, nem a kőrösi kereskedőé; ez országos ügy. Hogy benne Nagykőrös nagy szerepet játszik, az csak természetes. És hogy itt minden illetékes tényezőnek össze kell fogni, az is természetes! Gazdai osztály — kereskedői körök — társadalom!

Ennél a kérdésnél bő alkalom kínálkozik arra, hogy nagykőrösiek vagyunk-e, nem-e?! És milyen értelemben *nagykőrösiek*?!
 Budapest, február 12.

A vigyázófaról.

— Segítő-bizottságunk segédelmét kérjük. — Gazdasági munkáink folytonossága. —

Lapunk ez évi 15-ik számában a segítő-bizottság nagy érdemű előnkörségének értesítése nyomán nyilvánvalóvá vált, hogy az államségélyt élvező katona családjaik mindegyike kézhöz kapta azt a felhívást, amely az *államségélytel való bölcs és okos élésre* ad komoly figyelmeztetést és munkálkodásra ösztönöz. Közszóval, hálával és a legnagyobb elismeréssel adózunk ezért annak a derék, a hivatalos magaslátán álló bizottságunk, mely már többször és nagy megelégedésünkre adta jelét a hozzáértésnek és a rátermettségnek.

Az a körülmény, hogy a segélyezett családok ügye-állapota felől azóta is még mindig és ismétlenül merülnek föl panasz számba menő aggodalmak, arra sarkal bennünket, hogy a kérdést újra szövezzük.

A segélytel való *elni* nem tudás látszat szerint a segélyezett családok sújtja csak. De csak látszat szerint.

Főhadiszállásunk hivatalos jelentése.

Budapest, február 12.

A nagy főhadiszállás jelenti: Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában helyzet nem változott. Kárpáti arcvonalon a harc mindenütt tovább folyik. Szövetségesek támadása, az ellenség elkeseredett ellenállása és minden irányból összevont erőstécsi harcbevételére dacára lépésről-lépésre tért hódít.

Bukovinában hadműveleteink kedvezően haladnak előre. A hegységi völgyein át előrenyomuló hadoszlopaink nap-nap melletti harcokban visszaják vissza a hazai földet. — Sereth vonalán lépnek.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese

Jelentés a német főhadiszállásról.

Berlin, február 12.

A nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadszíntér:

A tengerparton hosszabb szünet után tegnap ismét ellenséges hajók jelentek meg. Ellenséges repülőek Ostende felett bombákat dobtak le, amelyek hadi kárt nem okoztak.

Arcvonal többi részén tüzérségi harcok voltak. Különösen sok löszert használt föl az ellenség a Champagne hadállásain ellen, azonban említésre méltó eredményt ezzel sehol sem ért el. Sonain mellett gyalogos támadást is megkíséreltek, ezt azonban visszautastottuk és 120 embert foglyul ejtettünk.

Az Argonokban elfogott franciák tegnap jelentett száma egy tiszttel és 119 emberrel gyarapodott.

Verduntól északnyugatra több ellenséges lövészárkot elfoglaltunk. Az ezzel szemben a franciák részéről megkísérelt ellentámadást, melynél genfi lobogót hordottak a csapatok előtt, ellenségnek nagyveszteséget okozva visszautastottuk.

Verdun vára német repülőök száz bombát dobtak.

Vogézekben Sudorkopfon sikerült a franciáknak állásaink előtt kisebb löárkot megszállni.

Keleti hadszíntér:

Császár Ő Felsége a keletporoszországi határ harcterére érkezett. Ottani hadműveletek az oroszokat Mazuri-tavaktól keletre állásai gyors feladására kényszerítették. Egyes helyeken a harc még tart; eddig körülbelül 26 000 orosz fogtuk le, több mint 20 ágyút, 30 gépfegyvert zsákmányoltunk. Kezeinkbe jutott hadiszér mennyiségét azonban ma még megközelítőleg sem lehet áttekinteni.

Lengyelországban Visztulától jobbra német csapatok folytatták tegnap bejelentett offenzívát. Elfoglaltak Siernia városát és megint pár száz embert fogtunk le. Lengyelországi hadszíntéren, Visztulától balra, nincs változás.

Legfőbb hadvezetőség.

Szítja az sok felé és izgalomba tartja a józan gondolkodást — ahogy mondanak szokás — „az egész vonalon.”

Szítja a társadalom lelkiismeretét, amely a hadba vonult és édes mindenképpért harcoló apa és férj sorsát iránt melegen érdekli, amely társadalom a távollevő érdekét oly szíves készséggel támogatná itthon a család virulás és gyermeknevelés nagy kérdései körül. Segélyző bizottságunk segédelt megkérjük, mint szószólónként mint bizalmunk letéteményesét: katonáink családjá, katonáink gyermekei érdekében tehettünk-e még és mit tegyünk, nehogy önvád érhesen és hiálátlansággal vádolhasson a családjá körébe majdan visszatérő polgártársunk, a mostani katonát?

Mit tegyünk a jövőnek tartozó felelősségből kifolyólag is a mostani áramlat feltartására vagy legalább is mérséklésére?

Mert nem csak a könnyen jöttlamségely beosztás nélkülül, sokszor könnyű kezű, sőt könnyelmű elköltéséről van szó. Hanem ami ezzel jár: a kereső munka elhanyagolásával, a kereső kéz elsenyvedéséről is!

Megilletődve és aggodalmasan tekintünk az égbolt alján szét, ahol a tavaszodás jelei már már láthatók és a kült munkák nagy kérdései, nagy feladatai óriás kérdő gyanánt rajzolódnak a látóhatárra... Mi tesz azokkal?

A rendes munkások kint a harcerekben vannak. A kisegítő, az itthon maradt családtagok pedig, akár keztetőző munkára volnának — már erkölcsi okokból is — kötelezve, amint sokan tapasztalják, összedugott kézzel, munkától elszokott bágyadsággal és nem törődéssel tekintenek maguk elé.

Ambar hiszen, szeretik mondani, *módosult már a segélylgy törvénye*, megérkezett a kormány különböző intézkedése a gazdasági munkák *flytonosságának biztosítása* felől. Vármegei és községi intéző bizottságaik már alakulóban, vagy meg is alakultak már.

Várunk is a működésüköt sokat, de ha a mi közönségünk, maga a gazda község is a munkáltató osztályok részen nem lesznek: az eredményben csalódni fogunk.

Tisztelt segélyző bizottságunk, mely a viszonyok közéről való ismerése, a részletekkel való közvetlen érintkezés okossága révén is különös érdemeket szerzett már eddig is magának, most az igazi nagy feladatok kezdeténél a nagy megoldás előkészítésénél és lebonyolításánál emelje föl messze hangzó és bölcs vezénylő szavát, melyet az ész és hazafias aggodalom sugalmaz és a krósi nép szeretetének melege hat át.

Bizalommal fordulunk a t. bizottság iránt, melynek fennkölt gondolkodása és önzetlensége, az aprólékos pártkérdekek föl tudott emelkedni mindig: legyen szószólója, közvetítője a „treuga dei” parancsának a gazdasági érdek szent nevében most — a mi határainkon.

A tavasz külső teendőiről és az aratás döntő fontosságú munkálatairól, a nagykrósi határ megműveléséről, majd pedig learatásáról, a lakosság kenyereéről van szó; de emellett az országos élelmiszer körében eddig velt kötelesség teljesítéséről is.

Arról van szó, hogy a *munkák flytonosságát* biztosítsuk.

Munkáskézünk számára és teljesítő képessége nézve megfoggyott; a férfi karokat a haza védelme köti le. De itthon vannak az asszonyok, itthon az ifjak, itthon az öregek. És itthon van biznnyal a józan belátás és bölcs előrelátás és némi forgatóke is akad szanaszét az emberek között. Csakhogy mindez szervezet hián!

Az asszony és az ifjú keze elbirja a művelés, számos eszközét, ást, greblyét, permetezőt és a sarlót, kazsára is gondolhat a fejlettebb rész, főleg a gazdasági okból fölmentelt polgár, az öregek is segítségül siethetnek. Ezen felül ott a gép munka, ott az arató és kéveköti gép. A legtöbb kis gazdaság részére értéktelen, mert elnem érhető. De hát a vállalkozás révén ép úgy kátoghatnának az arató gépek a kalászos téreken, mint ahogy az árendás cseplőgépek bugása, oly annyira otthonos próbó gazdaságok között szérűn.

Pénz az aratógép vételre, ép a gép kezelésre, kikölcsönzésre van elegendő Nagykrósi városában, s biztos, hogy nyugalmas időben békes haladás és fokonkinti fejlődés mellett ez a kérdés magától is folyóiró megoldás természetesen nyitjára lene.

De most?! A lelkek és kedélyek érthető bizalmának időszakában, mely a magyart, a nemzetet, egygő forrasztotta, nálunk a gondolat és érdek összefogása helyett a szétvátság sorvasztó tüneteit észleljük még a gazdák sűrű rendsoraik közt is!

Ha valamikor, most volna ideje annak, hogy a krósi gazda kiálljon a sakra, kiálljon, de ne csak a maga mesgyéjét tekintse a gazdai kötelesség határvonalának, első sorban ugyan azt, hanem ezen felül, az egész krósi állót határt, melyet büszkén említenek a miénknek, valia kiti sajátjának a gazdai teendők közös végzésében is. Legalább az idén!

Értsünk egyet. Fogjunk közre gazda emberek! Példánk a segítő gyengébb kezeket munkára tüzelni. llyéppen toborzott és összerött örönléki is csudákat művelünk, ha az egyetértés — csudálatosképen — utat találhatna hozzánk.

Tisztelt segítő bizottság! Légyen egyengyötök, légyen mutatója ennek az útnak, melyen az áldás fogja nyomon követni a nagykrósi gazdát. Ez az út mely minden nagykrósi tanján áthalad, a haza iránt tartozó kötelesség hálózatába kapcsolódik.

— Felhívom mindazokat, akiknek gabonaneműi gőzmalomunk égése alkalmával bennétek, hogy kárigényelket igazoló irataikkal megbízott ügyvédünk, Dr. Kovács Kálmán ur lodájában sűrűgősen jelentésként.

A NAGYKRÓSI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

***

Vetőmag beszerzés. A háborus viszonyok folytán a vasuti forgalom korlátozása miatt a szállítás nem mindig történhetik a kívánt időpontra, miért is felhívjuk az érdeklődő gazdákönözseget, hogy lőhere, lucerna és takarmányrepa megszükségletét az egyesület itvári hivatalában jelentse be. A szükséges magvak árát az egyesület pénztárnokánál előre be kell fizetni.

HIREK.

***

Ma.

Kályhám ajakán dalt dúdol a tűz,
E csodás zenét csendben hallgatom.
Vihar csatáz, kinn felhő felhő,
Téli szél veri havas ablakom.

Szítom a lángot, rakom a kályhát.

Szíkzárva lógob teste a fának.

Lelekem lángok melege száll át,
Várszát érzem sugaras nyárnak.

Fiaim arcán lőzrózsa virul.

Mesékre várnok boldog szobában.

„Lásások, hogy rák álód melege hull,
Mennyi fa égi lő lángob langban!...

Hány élet ég el harcok tüében,
Meleg szobánkért hőmezők felett!...
„Apikám édes, könyv van szemében?...
Ma imádkozunk a mesék helett!”

Dombly Béla.

— Patonyi Dező, a segélyző bizottság elnöke, nagy elfoglaltságára hivatkozva, — mint a Város-Kereszt helybeli elnökének is sok dolga van, — a segélyző bizottság közéleti ülésén lemondott a bizottság elnökségéről. A segélyző bizottság tagjainak hosszas kérésére se volt hajlandó az elnöki tisztet tovább is vállalni, így Takács Mihály apátlépbénozt választották meg helyette elnöknek, Patonyi pedig társelnökké választotta meg a bizottság. Patonyi Dező egy kelkesen megírta, a segélyző bizottság eddigi munkálkodását hűven felütelintő memorandumot nyújtott be a segélyző bizottsághoz, amelyet mint történelmi okmányt — Dr. Kovács Lajos indítványára, — a városi leltárban őhajt elhelyezni a segélyző bizottság.

— A Nagykrósi Népképer az az évré :Jra Jalsoviczky László dr.-választotta meg vezérigazgatóvá.

— Benkő József joghallgató önként jelentkezett katonai szolgálatra és február 15-én már be is vonul a debreceni 3. honvédgyalogzerbe, mint egy éves önkéntes.

— A városi mérnöki állás. A városi mérnöki állásra vonatkozó határozatát jóváhagyta. Ez a határozat azt foglalja magában, hogy a főmérnöki állást visszaszervezi a város mérnöki állásá és addig, amíg ez az át-szervezés megtörténik, a városi mérnöki állást nem tölti be, hanem csak helyettes alkalma erre az állásra.

— E kell fogadni a német pénzt is. Teleszky János pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben utasítja az adóhivatalokat, hogy fizetésenként ezután e kell fogadni a német pénzt is. A miniszter megállapítása szerint a márká értéke normális viszonyok között 1 korona 17 fillér, most azonban 1 korona 24 fillérre emelkedett az árlóalyom. A rendelet egy másik pontja szerint 80 pengeninget 1 korona értékben kell elfogadni.

Nemcsik Gyula.

Kiss László VII. ker. 145. sz. háza, mely 2 szoba, 2 konyha, 2 kamra, istálló és 264 n.-ol területű udvarteréből áll, örök áron eladó; értekezni lehet a fenti sz. alatt, vagy az irodán.

Nagy Jánosnak a róm. kath. temető mellett levő háza, ill. ker. 294. sz., mely áll 2 szoba, 2 konyha, istálló, kamra és sertésólból, örök áron eladó, ugyanott egy különálló 1 szoba, 1 konyha és 1 kamrából álló épület is van eladó, el nem kelés esetén haszonbérbe kiadó.

Inokai Tóth Dénes VII. ker., Hajnal-u. 146. sz. alatt levő 650 négyszöglet területen fekvő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyikben 4 szoba, éleškamra, zárt folyosó, alátűk nagy kettős pince, másikban 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kamra és istállóból álló mellékeletből, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyszöglet területű csemege szőlős és 350 n.-ol területű jövedelmező gyümölcsös kertből, esetleg 3 részes is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelynek, igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínén, vagy az irodán.

Kiadó lakások.

özv. M. Kovács Lászlóné IV. ker. 106. sz. házában két lakrész, egyik 1 szoba, konyha, padlás, fűszin és istállóból; a másik pedig 2 szoba, konyha, fűszin és padlásból áll, folyó évi május 1-re kiadó, értekezni lehet X. ker. 209. szám alatt. — Ugyanott kétszékér és egy nagy rosta eladó. 1-2

özv. Kapus Andrásné (szappanos) I. ker. 240. számú házában egy külön bejárattal butorozott utcai szoba március 1-re, vagy azonnal is kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

özv. Szívós Lászlóné IV. ker. 29. szám alatt 1 szoba, konyha és kamrából álló lakás kiadó.

Fodor István IV. ker. 94. szám alatti házában három szoba, konyha és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakás f. évi május hó 1-től haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a fenti sz. alatt. 3-1

özv. Zsilka Lászlóné IV. ker. 324. sz. házában 2 padlós szoba, konyha, éleškamra május hó 1-től, több évre is, haszonbérbe kiadó. 3-1

Barta Balázs I. ker. 141. számú házában egy padlós szoba, konyha, speiz és padlás, (a vizálási egylet áellenében) május 1-re haszonbérbe kiadó. 2-1

Kiadó lakás. A IX. ker. 98. sz. alatt levő Lévai Bálint-féle ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha és több mellékhelyiségekből, egy vagy két részletben is, május 1-től haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet özv. Szdraveczy Ferencnével Kecskeméti-utca 43. szám alatt. — Ugyanott az üzletből hátramaradt vasáru cikkeik jutányos árban kaphatók. 3-1

Fazekas Józsefnek Szokolni-utca 13. sz. alatti házában 2 utcai szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, — valamint az V. ker., 148 sz. alatti házában 2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel május 1-től bérbé kiadó. Kis családok előnyben részesülnek.

2 egymásba nyíló szoba (az egyik különbejárattal) konyha és kamrából álló lakás Dalmady Elek házában VI. ker., 46 szám kiadó. 2-1

özv. Magyar Gyulánénál egy mesárszék, melyet jelenleg Donáth László bérel, a bérlő bevonulása miatt február 1-ére kiadó, esetleg más célra is használható. Értekezni lehet a tulajdonosnóval. 3-1

IV. ker. 135. szám alatt egy üzlethelyiség — melyben a „Mezei Munkások Olvasóköre” volt. — 1915 május 1-től több évre kiadó. Értekezni a helyszínén a tulajdonossal. 3-2

Nyikos növények csirke piactéri házukban egy üzlethelyiség folyó év május 1-től kiadó. — Ugyanott egy butorozott szoba március 1-től kiadó. 3-1

Horváth Ferenc VI. ker. 241. számú házában egy szoba, konyhából álló lakrész május 1-től kiadó; értekezni ugyanott a tulajdonossal. 3-2

Bérkocsisnak, vagy gyümölcs kereskedőnek alkalmas lakás az Iparos Kőr átellenében VI. ker., 36 szám alatt kiadó. Értekezni lehet Dalmady Elekkel. 2-1

özv. Czira Lajosné VII. ker. Kecskeméti-utca 2. sz. házában egy két szobából, üvegesből, konyhából, fürdő szobából, éleškamrából és padlásból álló lakás május 1-től, vagy azonnal is kiadó. — Ugyanott külön udvarban két, egy szoba, konyha, kamrából és padlásból álló lakás, a hozzá tartozó sertés óllal, ugyancsak május 1-től kiadó. Értekezni a fenti sz. alatt. 2-2

2 szoba, konyha, speiz és kamrából álló udvari lakás, külön udvarral május 1-ére kiadó. Edény piac-tér. IV. ker., 27 szám. 3-1

Szilcs István VI. ker. 303. szám alatti háza, melyben két rendbeli lakás van, a szükséges mellékhelyiségekkel, május 1-től haszonbérbe kiadó, esetleg eladó. 3-2

özv. Dr. Kaszap Zsigmondné urnókné a piactér mellett 2 rendbeli nagy uri lakása május 1-től kiadó. Értekezni lehet a fenti tulajdonosnóval I. ker., 22 szám alatt. 2-1

Papp Györgynek a kaszárnya mellett levő házában két szoba, hozzá külön álló konyha, előszoba, éleškamra, pince, fűszin, villanyvilágításra berendezve, azonnal vagy május 1-re kiadó.

Székely Albert

könyvkereskedésében kapható:

Kölcsoönkönyvtár.

Könyvnyomda.

„A Világháború” képes folyó-

irat, megjelenik hetenként a 24 f.

„Érdekes l’ság” egyes szám 24 f.

„Tolnai Világlapja” ára 24 f.

„Előre” képeslap egyes szám 10f.

„Bazár” divatlap egyes szám 30 f.

Budapesti napilapok előfizetését postai uton való házhöz szállítással elvállalom; a megrendelő ezáltal megtakarítja az utalvány és bélyeg költséget és a postán való idővesztéséget. —

Mindenféle naptárak,

ifjusági iratok és képeskönyvek

óriási választékokban kaphatók.

Butorraktár! Ajtók és ablakok!

Sima János törvényileg bejegyzett cég ajánlja 20 év óta fennálló műhelyében jócsizíté butorait új készpénzért, mint részletfizetésért. Raktáron tartok cseresény mahagoni Paiszander, jávör, büök és dió háid és ebedés berendezéseket, egyszerű festett silon és sublatok, konyhaberendezéseket. Elvállalok mintázott buvezsnyokat és ruganyos ágybetéteket, valamint kárpitos javításokat a legutányosabb árban megköltségek. Raktáron tartok új és használt ajtókat és ablakokat, minden méretben. Butoraim saját műhelyemben készílnék és össze nem hasonlíthatók a gyári vagy más idegen helyen beszerzett butorokkal. Tisztelettel: SIMA JÁNOS, asztalos és butorraktáros, I. ker. 152. szám, saját ház.

Kohn Náthánnál egy udvari lakás két szobával május 1-től kiadó. Értekezni lehet a fenti cím alatt. 3-1

IV. ker. 274. számú ház, melyben 2 szoba, konyha, élelmiszer és egy veteményes kert van, szambadkéből örök áron eladó. Értekezhetni IV. ker. 272. sz. alatt a tulajdonossal: S. Nagy Jánossal. 6-1

Egy csinosan burorozott szoba a piactér kellő közepén kiadó. Ugyanott házi koszt is kapható. Cím a kiadóhivatalban.

A VI. ker. Szolnoki-utca 3-ik számú házban egy nagyobb és két kisebb lakás folyó évi május hó 1-ére kiadó. A nagyobb lakás 4 szobából, tvegesből, konyhából s megfelelő mellékhelyiségekkel, a két kisebb lakás pedig egy-egy szobából s konyhából áll. Értekezni lehet X ker. szolnoki-utca 9 szám alatt a tulajdonossal.

Özv. Nemesik Gusztávné irasszonynak a VI. ker. 37. szám alatt levő háza, mely egy szoba, konyha, padlás, kamrából áll, istállóval együtt folyó évi május hó 1-től haszonbérbe kiadó. 3-2

Fülöp Lajos V. ker. 116. szám alatti háza, 2 (padlós) szoba, konyha, egy nyári konyha és szoba, 2 kamra, 1 istálló és ól, május 1-ére örök-áron eladó, el nem kelés esetén haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni Fülöp Dániellel. V. ker. 43. sz. 1-2

VI. ker. 83. sz. alatt két szoba és konyha kiadó május hó 1-től; értekezni lehet ugyanott.

Özv. D. Tóth Ferencné X. ker., Szolnoki-u. 8 számú házában egy 3 szobás, vagy esetleg 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt május 1-től kiadó. Értekezni lehet a fenti tulajdonossal.

Labancz Ambrus bogárná mestert Kosuth-utcai 174. sz. alatt épült házában 2 szobás emeleti lakás és 2 szobás földszinti lakás és 1 üzlethelyiség május 1-ére kiadó. — Tázerdőben a Sódás szőlők szomszédságában 1110 n.-ól területű fiatal gyümölcsös szőlője eladó. Értekezni lehet I. ker., 300 sz. alatt a tulajdonossal. 10-1

Gerő Sándor ur háza IV. ker. 124. szám alatt, mely áll 5 szoba, konyha és megfelelő mellékhelyiségekkel, bérbeadó, vagy jutányos feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Goldberger Dávid ural a piactéri házában. 6-2

Vegyesek.

Éves szőlőkapást keresek 4 hold szőlőhöz. Id. Labancz Mihály I. ker. 30. szám. 5-4

Gulácsai József V. ker. 37. szám alatti házában egy jókarban levő szeszkavágó jurgánnyal, továbbá egy ól száraz tölgyfa és egy ól nyárfa eladó; értekezhetni a fenti tulajdonossal.

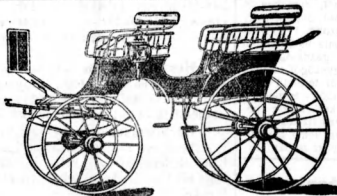
Özv. Kapus Andrásné szappanfőzője Nagykoröson, I. ker. 243. sz. Ajánlja 131 fokos legjobb minőségű szappanfőző szódáját, I. rendű hófehér és II. rendű sárga mosószappanját. stb. a legjutányosabb árban.

Gyászjelentéseket

Izléses kivitelben 6 koronáért 100-klint készit

Székely Albert

villanyerőre berendezett könyvnyomdája, a postával szemben.

LABAN CZ AMBRUS

bognár mester (I. ker. 300.) értesiti a n. é. közönséget, hogy villanyerőre berendezett bogárnámuhe-lyében készit mindenféle kivitelű kocsiakat. Javításokat elfogad gyorsan és pontosan.

Raktáron tart ugy egyszerű, valamint legdiszebb kocsiakat, ugyszintén nála kocslámpák jutányos áron laphatók. Kérve a t. közönség becses pártfogását.

Uj temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagykorös város és vidék közönséget, hogy Kertész Gyula úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokporsókból, ternő és báronnyal való bevónásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdiszebb kivitelű sírkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdiszebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokporsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készült gyászkoszimat, minden felszámítás nélkül két loval, négy loval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, emelgöghva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel karteiben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, mert pedig az eddigi egységes kartei árakat fizesztetni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFERT MARTON,

röfös kereskedő, temetkezési vállalkozó.

Nagy választék a legszebb sírkoszorúban!

Hirdetéseket jutányosárban vesz fel lapunk kiadóhivatala.